

รายงานการเข้าร่วมโครงการเอพีโอ

23-IP-22-GE-CON-A

Conference on Building an Ecosystem for Innovative Entrepreneurship

ระหว่างวันที่ 17 พฤษภาคม 2566

Vietnam (Online_Zoom)

จัดทำโดย นายวิโรจน์ ศิริรัตนรักษ์

รองประธานสมาพันธ์ เอสเอ็มอีไทย

วันที่จัดทำ 27 พฤษภาคม 2566

เนื้อหา/องค์ความรู้จากการเข้าร่วมโครงการ

วัตถุประสงค์ของโครงการ

- ทำให้ผู้เข้าร่วมสัมมนาเข้าใจแนวโน้มปัจจุบัน เกี่ยวกับตัวอย่างของนวัตกรรมและการพัฒนาสตาร์ทอัพ
- เป็นเวทีแลกเปลี่ยนข้อมูลและเรียนรู้ เกี่ยวกับความท้าทายและกลยุทธ์ สำหรับการพัฒนาาระบบนิเวศที่เอื้อต่อผู้ประกอบการและการพัฒนาสตาร์ทอัพ
- นำเอาข้อมูลอ้างอิงนโยบายของภาครัฐและแนวปฏิบัติขององค์กร ที่ช่วยสนับสนุนนวัตกรรมและการเป็นผู้ประกอบการ มาแลกเปลี่ยนและอภิปราย

องค์ความรู้ที่ได้จากสัมมนา พร้อมแสดงความคิดเห็นประเด็นที่สามารถนำมาปรับใช้ในองค์กรหรือประเทศไทย แบ่งออกเป็น 4 ช่วง ได้แก่

- ช่วงที่ 1 ระบบนิเวศสำหรับสตาร์ทอัพ ในเอเชียแปซิฟิก

เรียนรู้ พื้นฐานองค์ความรู้ เกี่ยวกับ Startup และ Tech Startup และการที่ภาครัฐจะสนับสนุนให้เกิดระบบนิเวศน์ เพื่อให้ผู้ประกอบการหรือ Tech Startup ต้องใช้ความสัมพันธ์ในหลากหลายมิติ และส่วนที่จำเป็นซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องมากแบ่งออกเป็น 9 ส่วน ที่จะเป็นตัวสนับสนุนผู้ประกอบการ และการสร้างระบบนิเวศน์ ซึ่งอาจจะถูกขับเคลื่อนด้วยนโยบายภาครัฐ แต่ไม่ได้มองในมุมของทั้งประเทศ ซึ่งการวางนโยบายเพื่อสร้างระบบนิเวศน์อาจจะต้องย่อลงไปในระดับเมือง เพราะผู้ประกอบการแต่ละพื้นที่ก็อาจต้องการ การสนับสนุนในแต่ละหัวข้อแตกต่างกันไป ซึ่งใน 9 มิติที่สำคัญมีดังนี้

1. นโยบายภาครัฐ
2. โครงสร้างพื้นฐานทางด้านดิจิทัล
3. โครงการเสริมสร้างผู้ประกอบการเริ่มต้น / โครงการเร่งการขยายตัว
4. โครงสร้างพื้นฐานทางด้านขนส่งและพลังงาน
5. วัฒนธรรมองค์กร / ตัวอย่างผู้สำเร็จ / พี่เลี้ยง
6. ฝั่งวัตถุดิบ
7. ฝั่งความต้องการของลูกค้า
8. แรงงานฝีมือ / พนักงาน / ผู้เชี่ยวชาญ
9. การสนับสนุนทางการเงิน

รัฐบาลทุกประเทศ มีความสนใจอย่างมากในการสนับสนุนสตาร์ทอัพ เข้าใจถึงความสำคัญของสตาร์ทอัพที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจ ในหลายประเทศมีความพยายามและเริ่มต้นโครงการสนับสนุนสตาร์ทอัพ ตั้งแต่ประมาณปี 2558 โดยมีการกำหนดนโยบายและโปรแกรมสนับสนุน รวมถึงพยายามสร้างคำจำกัดความอย่างเป็นทางการ สำหรับการสนับสนุนโครงการ รวมทั้งการสนับสนุน SME แบบเต็มๆ

การสนับสนุนเบื้องต้นเพื่อให้การเริ่มต้นดำเนินการของธุรกิจสตาร์ทอัพ แต่สตาร์ทอัพมักหวังว่าโครงการจะเชื่อมโยงเครือข่ายพวกเขากับธุรกิจภาคเอกชนอื่นๆ เช่น การเงิน การตลาด ที่ปรึกษาของโครงการก็ควรจะต้องมีความรู้ด้านธุรกิจ ถ้าเป็นข้าราชการ อาจารย์ในมหาวิทยาลัย อาจไม่เข้าใจธุรกิจ สตาร์ทอัพจึงคาดหวังที่จะเชื่อมโยงกับที่ปรึกษาที่มากด้วยประสบการณ์ทางธุรกิจรวมถึงความรู้ในภาคส่วนต่างๆ

ประเด็นหลักที่ทางสตาร์ทอัพต้องการความช่วยเหลือจากเครือข่าย ต้องการหาซัพพลายเออร์ และต้องการโอกาสในการเชื่อมต่อกับธุรกิจอื่นๆ (B2B) ที่สำคัญแน่นอนคือ พวกเขาคาดหวังว่าจะได้รับการเข้าถึงทางการเงิน เงินลงทุนทั้งในจุดเริ่มต้น (seed round) หรือในการขยายตัวแต่ละรอบ (Series) แต่มันก็เป็นปัญหาด้านอุปทานหรือปัญหาด้านคุณภาพของอุปสงค์ มี Venture Capital ที่กำลังมองหาสตาร์ทอัพ ที่มีคุณภาพเพื่อลงทุนจริงในหลายประเทศ แต่พวกเขาจะเสี่ยงก็ต่อเมื่อมองเห็นศักยภาพของสตาร์ทอัพเหล่านั้น นักลงทุนให้ความสำคัญกับผู้ก่อตั้ง ผู้ร่วมก่อตั้ง เขาจะลงทุนในคนดีมีวิสัยทัศน์ เป็นปัจจัยแรก ส่วนการที่ทีมงานมีไอเดียหรือนวัตกรรมที่ดี ก็มีความสำคัญเช่นกัน แต่อาจเกิดขึ้นเป็นปัจจัยรองลงมา ในส่วนของสตาร์ทอัพเอง ก็จำเป็นต้องรู้วิธีการเสนอขายไอเดีย (Pitching) ให้กับนักลงทุน จำเป็นต้องเลือกกลุ่มนักลงทุนที่เหมาะสมกับประเภทธุรกิจของตัวเองเพื่อส่งเสริมสนับสนุนได้ในหลายด้าน

รัฐบาลก็ควรต่อต้านการล่อลวงให้เป็นผู้ร่วมทุน โดยทั่วไปยังขาดความชำนาญในการประเมินความเสี่ยง อาจทำได้หากขาด VC และทีมการเงิน ควรตรวจสอบให้แน่ใจว่าผู้จัดการกองทุน มีประสบการณ์ ความเชี่ยวชาญ รัฐบาลสามารถ

สนับสนุนเงินทุน ไปยังกองทุน VC เอกชนได้ เป็นรูปแบบการร่วมลงทุน ให้กองทุนส่วนบุคคลมาช่วยประเมินความเสี่ยง รัฐบาลสามารถสนับสนุนการจัดหาเงินทุนของภาคเอกชน สร้างแรงจูงใจด้านภาษีสำหรับ Angle Investor และ VC

- ช่วงที่ 2 การสร้างขีดความสามารถของผู้ประกอบการ : ทรัพยากรและเป้าหมายของการทำ Incubator and Accelerators

หัวข้อนี้จะกล่าวถึงบทบาทของสื่อ ศูนย์บ่มเพาะและตัวเร่งความเร็ว ในระบบนิเวศของสตาร์ทอัพ พวกเขาเป็นอย่างไรในการสนับสนุนผู้ประกอบการ และข้อสังเกตจากผู้ประสบความสำเร็จกรณีเริ่มต้น โดย Meet Global เป็นบริษัทสตาร์ทอัพ ที่เป็นตัวกลางด้านนี้โดยมีเป้าหมายว่าจะเป็ นแพลตฟอร์มที่ทรงอิทธิพลที่สุดสำหรับสตาร์ทอัพ เพื่อเชื่อมโยงโอกาสทางธุรกิจสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมสำหรับสร้างสตาร์ทอัพ เพื่อเชื่อมต่อกับทรัพยากรและข้อมูลที่เหมาะสม นำเสนอข่าวสารล่าสุดเกี่ยวกับวงการสตาร์ทอัพ แนวโน้มอุตสาหกรรม การระดมทุนร่วมทุนและกิจกรรมอื่นๆ ด้วยพันธกิจในการส่งเสริมระบบนิเวศสำหรับสตาร์ทอัพที่แข็งแกร่งในไต้หวัน Meet จึงสนับสนุนสตาร์ทอัพรุ่นต่อไปโดยรวบรวมชุมชนผู้ประกอบการผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์และกิจกรรมต่างๆ ซึ่งรวมถึงงาน Meet Taipei ซึ่งเป็นงานแสดงสินค้าสตาร์ทอัพด้านเทคโนโลยีที่ใหญ่ที่สุดในเอเชีย

สรุปกฎ 5 ข้อ ในการปรับเปลี่ยนระบบนิเวศสำหรับสตาร์ทอัพ

1. การเกิดขึ้นและการเติบโตของชุมชนสตาร์ทอัพ
2. การปรับเปลี่ยนกฎระเบียบของหน่วยงานภาครัฐ
3. ความสามารถในการคืนทุนเพื่อหมุนเวียนไปลงทุนต่อ
4. การสร้างสตาร์ทอัพและมีส่วนร่วมที่มาจากองค์กรใหญ่
5. การขยายทั้งเชิงกว้างและเชิงลึกเพื่อเชื่อมต่อกับระดับโลก

รูปแบบในการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมสตาร์ทอัพ ทั้งในช่วงเริ่มต้นและในช่วงเร่งการขยายตัวของกิจการ (Incubator and Accelerators) จะมีหลากหลาย เช่น การจัดงาน business matching ในระดับทั้ง Local และ Global เพื่อให้ได้เจอกับเครือข่ายงานมีประโยชน์ในการต่อยอดธุรกิจ รวมทั้งการจัด Investor day เพื่อให้มีโอกาสนำเสนอธุรกิจกับนักลงทุนจำนวนมาก การจัดงาน Startup Festival เพื่อกระตุ้นการรับรู้เห็นคุณค่าประโยชน์ของ Startup การเข้าถึงแนวทางการทำธุรกิจแบบ Startup ให้เกิดความสนใจในการสร้างธุรกิจเพิ่มมากขึ้น และให้เกิดระบบนิเวศที่เกี่ยวข้องขึ้นกระจายแพร่หลายไปยังภาคส่วนต่างๆ มากขึ้นและรวดเร็วยิ่งขึ้น ทั้งนี้ยังมีอีกหลากหลายรูปแบบของกิจกรรมทั้งออนไลน์และออฟไลน์ ในการสร้างและสนับสนุนสตาร์ทอัพ ทำให้เกิดความสำเร็ งได้เร็วขึ้น ตัวอย่างของสตาร์ทอัพที่มีศักยภาพในการเติบโตสูงเพื่อกลายเป็น Unicorn และถูกดูแลช่วยเหลืออย่างใกล้ชิด เช่น ICHEF, PPA ACADEMY, FunP, KKCOMPANY, 17LIVE เป็นต้น

- ช่วงที่ 3 การมีส่วนร่วมกับระบบนิเวศนวัตกรรมระดับโลก

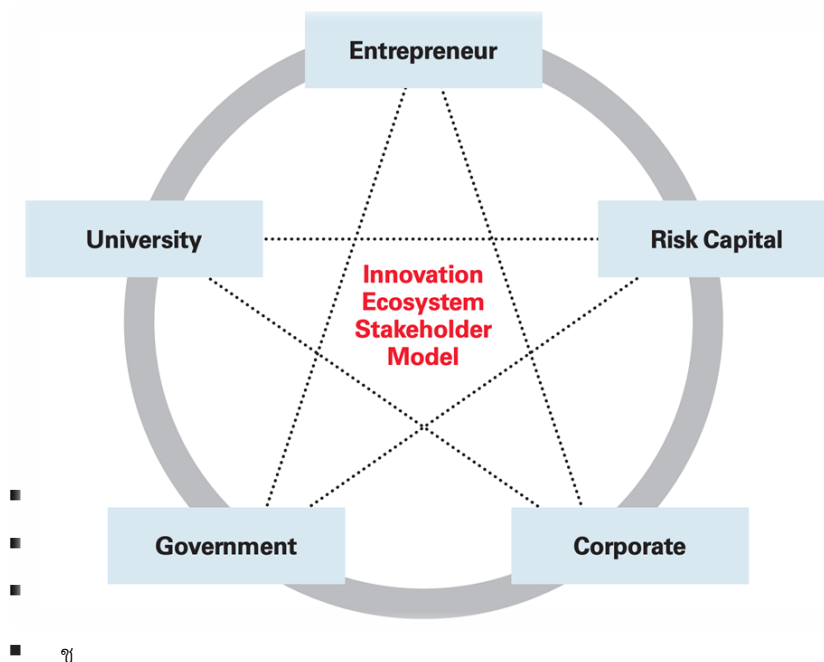
นวัตกรรมมักเกิดขึ้นจากการพัฒนาผลิตภัณฑ์ กระบวนการ บริการ เทคโนโลยี งานศิลปะ หรือโมเดลธุรกิจที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งนักประดิษฐ์นำเสนอให้กับตลาด รัฐบาล และสังคม มหาวิทยาลัย ผู้ประกอบการ นักลงทุนที่ยอมรับความเสี่ยง โดยมากบริษัทเอกชนและรัฐบาลจะเป็นผู้เกี่ยวข้องหลักที่มีผลโดยตรง ในการสร้างระบบนิเวศนวัตกรรมให้แข็งแกร่ง โดยตัวอย่างผู้นำของระบบนิเวศที่ประสบความสำเร็จจะมีให้เห็นแตกต่างกันไปตามภูมิภาคหรือเป้าหมายของธุรกิจ ระบบนิเวศที่รู้จักกันดี ได้แก่ Silicon Valley, Greater Boston, Israel, Singapore และ London

มหาวิทยาลัย: Greater Boston, MIT ,Harvard

รัฐบาล: อิสราเอล สิงคโปร์ และลอนดอน

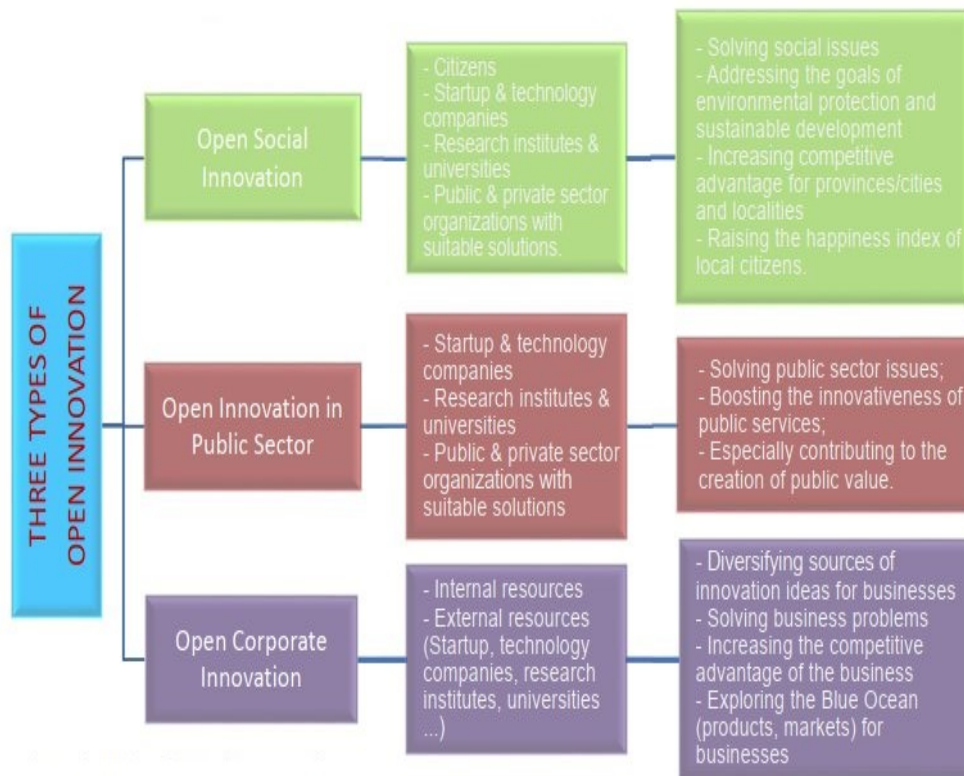
ผู้ประกอบการและผู้ลงทุนเริ่มต้น : กรณีส่วนใหญ่อยู่ในสหรัฐอเมริกา

Facilitator เช่น incubator, accelerator และพื้นที่ co-working สามารถถือว่าเป็นระดับปฏิบัติการภายใต้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลักของระบบนิเวศนวัตกรรม โดยคุณลักษณะที่สำคัญที่สุดของผู้นำในระบบนิเวศ คือพวกเขาต้องมีความมุ่งมั่น โดยใช้ระยะเวลามากกับงานที่ทำอยู่และปฏิบัติตามแนวทางการมีส่วนร่วม ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่ทำให้กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมดรู้สึกว่ามีส่วนร่วมและรับฟัง

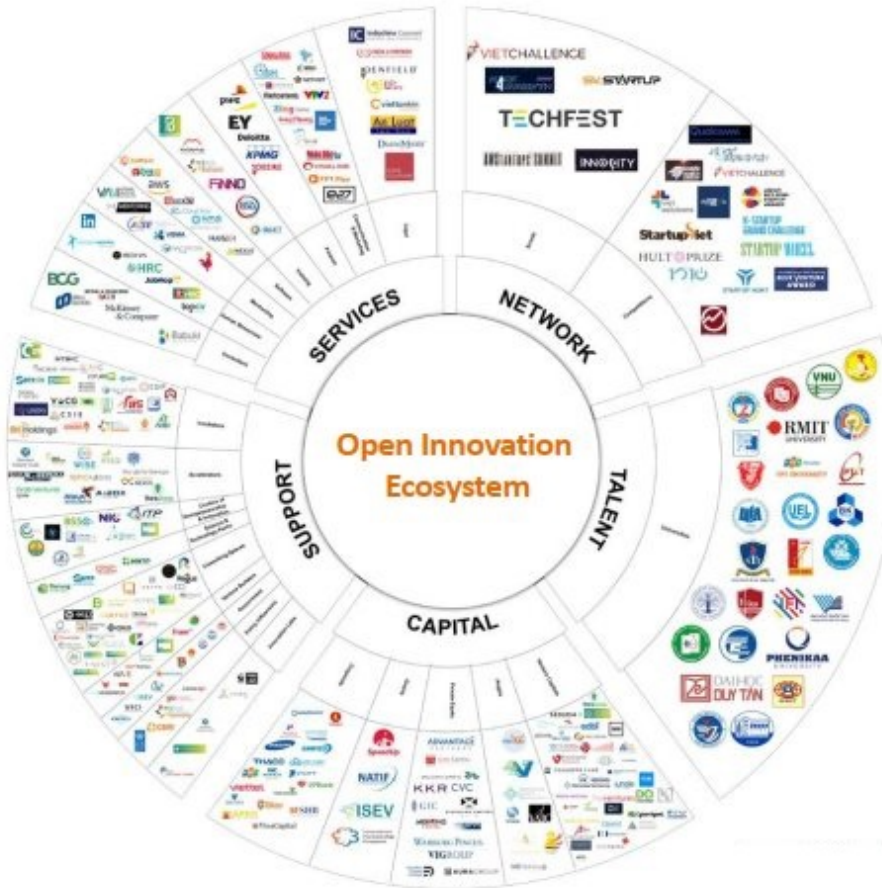
- ช่วงที่ 4 ตัวอย่างแบบแผนและรูปแบบ ระบบนิเวศนวัตกรรมของเวียดนาม

นวัตกรรมระบบเปิด ในเวียดนามแบ่งเป็น 3 ประเภท ได้แก่ นวัตกรรมระบบเปิดทางสังคม นวัตกรรมระบบเปิดในการบริการสาธารณะ และนวัตกรรมระบบเปิดทางองค์กรธุรกิจ ดังรูป

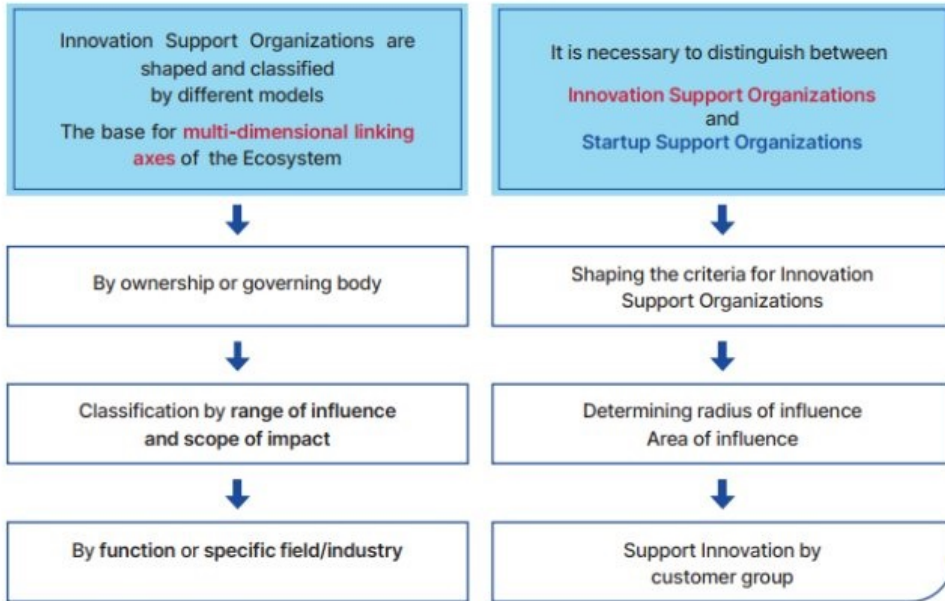

ซึ่งในปี 2565 การจัดอันดับสตาร์ทอัพของเวียดนาม ได้เป็นระบบนิเวศอันดับที่ห้าในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยเมืองที่ใหญ่ที่สุดของเวียดนามที่ สนับสนุนระบบนิเวศสตาร์ทอัพ คือ โฮจิมินห์ และอยู่ในอันดับที่ 111 จากการสำรวจ 1,000 เมืองทั่วโลกในแง่ของระบบนิเวศของสตาร์ทอัพ

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในระบบนิเวศน์ สตาร์ทอัพของเวียดนาม

มีรูปแบบการ Support ของหน่วยงานท้องถิ่นตามรูป

ประโยชน์ที่ได้รับและการขยายผลจากการเข้าร่วมโครงการ

ทำให้มีความรู้ และเพิ่มประสบการณ์ในด้านการวางแผนและประยุกต์ใช้แนวคิด การสร้างและบริหารจัดการระบบนิเวศทางนวัตกรรม เครื่องมือทางการบริหารชนิดต่างๆ ปรับให้เหมาะสมกับงานตามหน้าที่ เหมาะกับสถานการณ์ ตลอดจนปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอก ที่เข้ามามีผลกระทบต่อการตัดสินใจ

ในฐานะที่เป็นผู้บริหารของหน่วยงาน ทำให้มีความรู้ ทักษะ ความเข้าใจ การสร้างและบริหารจัดการระบบนิเวศทางนวัตกรรม เพื่อสามารถนำไปใช้ถ่ายทอดองค์ความรู้ดังกล่าวให้กับบุคคลอื่นๆ ต่อไปได้ รวมถึงยังได้ทักษะ เกร็ดความรู้ต่างๆ ในการเข้าร่วมประชุมสัมมนา ระดับนานาชาติ ได้เห็นแนวคิด วิธีการ ของผู้เข้าร่วมสัมมนาแต่ละประเทศ มีมุมมองแตกต่างและเหมือนกันในแต่ละบริบท สามารถนำมาปรับใช้งานได้ รวมถึงมีข้อมูลในการนำเสนอ ออกแบบนโยบาย ร่วมกับภาครัฐ โดยสามารถนำ case study ที่เกิดผลลัพธ์ มาใช้ในการอภิปรายได้

ส่วนที่ 3 เอกสารแนบ (Attached Files)

- รายชื่อผู้เข้าร่วมโครงการและประเทศที่เข้าร่วมโครงการ
- กำหนดการฉบับล่าสุด (Program)
- เอกสารประกอบการประชุม/สัมมนา (Training Materials)